

Uz lasītāju iesūtītajiem jautājumiem atbild IFINANCES.LV eksperti

NODOKĻI ■■■■■■ **Kā norakstīt dzēstos parādus?**

Uzņēmums nespēj pildīt saistības un tiek pārdots citiem īpašniekiem. Ar vairākiem kreditoriem ir panākta vienošanās, ka parādi netiks atprasīti. Kā bilancē norakstīt parādus? Vai šīs norakstītās summas būtu jāapliek ar pievienotās vērtības nodokli (PVN)?

Atbild
SANDIJA NOVICKA,
 zvērinātu advokātu biroja
 “COBALT” zvērināta
 advokāte

Lai saistībā ar vienošanos par parādu dzēšanu vēlāk nerastos strīdi pušu starpā, ieteicams noformēt vienošanos, kurā parāda dzēšana būtu skaidri noteikta, kā arī sastādīt abpusēju salīdzināšanās aktu.

Parādnieka grāmatvedībā kreditora nepieprasītais parāds jānoraksta, iekļaujot to ieņēmumos (Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi). Ja nepieprasītais parāds bija ar PVN, kuru parādnieks atskaitīja attiecīgajā periodā priekšnodoklī, tad ieņēmumi palielināmi arī par rēķinā iekļauto PVN summu. Šāda veida ieņēmumi nebūs apliekami ar PVN, bet jārēķinās, ka tas ietekmēs uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) aprēķināšanu.

No kreditora viedokļa zaudēto parādu norakstīšanu UIN vajadzībām nosaka likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” (likums par UIN) 6., 9. un 9.¹pants, kā arī MK noteikumi Nr.556 “Likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” normu piemērošanas noteikumi” (77.–79.punkts). PVN vajadzībām būtisks ir Pievienotās vērtības nodokļa likuma 105.pants. No minētajām normām izriet – lai norakstītu parādu UIN un PVN vajadzībām, ir jāpierāda, ka kreditors ir veicis pasākumus zaudētā parāda atgūšanai. Tas šajā gadījumā nebūs iespējams, jo piedziņas darbības nav veiktas un kreditors labprātīgi atsakās no savām prasījuma tiesībām.

UIN kontekstā jāvērtē, vai kreditors ienākumu no dzēstā prasījuma bija iekļāvis ienākumos un vai dzēstajai

parāda summai bija izveidoti uzkrājumi. Ja uzkrājumi bija izveidoti, tad var nākties palielināt apliekamo ienākumu UIN vajadzībām par uzkrājumu summu. Papildus jāvērtē, vai šādas vienošanās slēgšanas rezultātā nerodas risks, ka likuma par UIN 4.panta 1. un 4.daļas kontekstā dzēstā parāda summa uzskatāma par ar saimniecisko darbību nesaistītiem izdevumiem.

TIESĪBAS ■■■■■■ **Cik papildatvaļinājuma dienas pienākas par maziem bērniem?**

Kā interpretēt Darba likuma (DL) 151.panta 1.daļas 3.punktu, kurā noteikts, ka ikgadējo apmaksāto papildatvaļinājumu darbiniekiem, kuru aprūpē ir mazāk par 3 bērniem vecumā līdz 14 gadiem, piešķir ne mazāk par 1 darba dienu? Ja darbiniekam ir 2 bērni vecumā līdz 14 gadiem, vai kā papildatvaļinājums pienākas 1 vai tomēr 2 darba dienas?

Atbild
KRISTĪNE PATMALNIECE,
 zvērinātu advokātu biroja
 “COBALT” zvērināta
 advokāte

Neatkarīgi no tā, vai darbiniekam aprūpē ir 1 vai 2 bērni vecumā līdz 14 gadiem, viņam pienākas 1 darba dienu ilgs apmaksāts papildatvaļinājums. Tas izriet gan no likuma grozījumu projekta apspriešanas laikā izteiktajiem priekšlikumiem, ka darbiniekam, kurš audzina 1 vai 2 bērnus līdz 14 gadu vecumam, piešķirama 1 papildatvaļinājuma diena, gan arī no DL teksta, proti, ja aprūpē ir mazāk par 3 bērniem, jāpiešķir vismaz 1 darba diena.

Tātad 1 diena ir piešķirama noteikti, bet pēc darba devēja ieskatiem var tikt noteikts arī ilgāks papildatvaļinājuma periods. Šādām papildu tiesībām būtu jābūt noteiktām uzņēmuma iekšējā dokumentā (darba kārtības noteikumi, rīkojums u.tml.).